
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskilte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Kristus og vi. — Fra Dantes visjoner. — „Vår ungdom“. — Den fjerde divisjons „helgen“. — Sogneprest Lamotte. — Til avveksling. — Varia. — Bokanmeldelse.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

Kristus og vi.

... og det skjedde at Jesus drog til en by som heter Nain, og mange av Hans disipler gikk med Ham og meget folk. Da Han nu nærmet sig byens port, se, da blev en død båret ut, som var sin moders eneste sønn, og hun var enke, og meget folk fra byen var med henne. Og da Herren så henne, ynkedes Han inderlig over henne og sa til henne: «Gråt ikke.» Og Han trådte til og rørte ved båren, og de som bar den stod stille, og Han sa: «Yngling, jeg sier dig stå op!» Og den døde reiste sig op og begynte å tale, og Herren gav ham til hans mor. Da kom der frykt over dem alle, og de priste Gud og sa: «En stor profet er opreist iblandt oss, og Gud har gjestet sitt folk.»

(Lk. 7, 11—17).

Vi tror på Kristi guddom, vi tror på Hans menneskelighet. Vi elsker både Gud og mennesket i Kristus. Men spør vi oss efter hver lesning av det nye Testamente og især Evangeliene: «Hvad er det i Kristus som drar mig så uavlatelig og så uimotståelig til Ham, til tross for mine tilbøieligheters motsetning til Hans lære», da må vi bekjenne at det er mere Hans dype menneskelighet enn Hans herlige og overveldende guddom. Det er det å vite at «Han har bodd iblandt oss»,

ikke bare som Gud, men også som menneske — i alt oss lik, undtagen i synd.

Kristus ser den stakkars enke, den over sitt eneste barn sørgende mor. Han optrer ikke som en kald stoiker. Han taler ikke «sund-fornuftmenneskenes» ord: «Kvinne, vær ikke bedrøvet, bær din lidelse uten klage!» Kristus er mere menneske. Hele Hans sjel røres ved det gripende syn som Han plutselig stilles overfor, og som visstnok førte Hans tanker ut i fremtiden, til korset, hvor også en mor og enke skulde gråte over sin eneste sønn. Hvor ofte beretter ikke Evangeliet oss i ganske få ord om denne Hans medføhlende menneskelighet, som viser et hjerte som banker som vårt hjerte, som elsker som vårt, som røres som vårt ved synet av elendighet og sorg.

Og Hans utallige undergjerninger?

Gjorde Han dem ikke likeså meget for ved dem å vise sin edle barmhjertighet overfor menneskehetens ve enn for å åpenbare sin guddom?

Kan det være tvil om at Han gjorde den ovenfor gjengitte undergjerning først og fremst av hensyn til et dypt sørgende moderhjerte?

Men den samme Jesus som Evangeliene skildrer oss lever ennu iblandt oss, riktignok på en annen måte,

men meget intensere. Ved dåpen er vi knyttet til Ham som vinranken til vinstokken, forenet med Ham som solstrålen med sitt lyshav, forenet med Ham som Gud, men også som *menneske*, og det siste har vi lett for å overse. Som *mennesket* er Han ennå for fremmed for oss. Vi glemmer at Han som menneske står oss nærmere enn våre egne foreldre. Dette viser mangel på tro, men det viser også uvidenhet om de kristne sann-

heter. «Han kom blandt *sine egne*, og *Hans egne* tok ikke imot Ham.»

Vi må rette på det. Kristus tar det ikke ilde op at vi som mennesker betrakter Ham litt *mere* som menneske og litt mindre som den uransakelige og i ukjente regioner herskende Gud. På den måte vil vi lettere i Ham finne en venn som støtter og trøster oss når alle andre venner har sviktet oss . . .

Fra Dantes visjoner.

LUCIFER.

«Alt folder helvedkongen ut sitt banner.»

Sålunde tok til orde nu min fører.

«Sku frem, om du kan se ham, hvor han stander.»

Som man, når tett en tåke luften slører,

hvad heller natt det blir på vår klode,

en mølle skimter fjernt, som vinden rører:

sådan en bygning nu å se jeg trodde,

og bak Vergil, ti le var ei å finne,

jeg trykket mig for vinden, angst tilmode.

Vi stod (med frykt jeg later sangen rinne)

hvor skyggerne var helt av is omspente,

lik splinter man igjennem glass ser skinne.

En lå, en annen loddrett stod, her vendte

de hovedet op, der sålen, hist i bue

stod en, så ansiktet ved foten endte.

Vi vandret frem, inntil det monne hue

min mester god å vise mig den føle

skapning, som før så deilig var å skue.

Da skjøt han mig foran og bød mig dvele:

«Se, der er Dis. Nu først vil rett det gjelde,

ditt bryst med mot og krefter å besjele.»

— — — — —
Høit raget kongen over smertens riker

med brystet op av sjøens is den klare,

og jeg giganterne langt mere lik er,

enn deres kropp blott lik hans arme vare.

Tenk nu hvordan det hele var, hvis orden

til slikt et veldig stykke skulde svare.

Var han så skjønn, som nu han ful er vorden,

og løftet mot sin skaper dog sitt øie,

vel stammer da fra ham all ve på jorden.

O hvilket under da jeg skuet nøie,

så jeg hans hoved hadde åsyn trende,

et, blodigrødt, satt foran på den høie,

med det forenet sig de andre tvende,

hvert av dem over hver sin skulder stillet,

og møttes oventil ved kammens ende.

Imellem hvitt og gult det høire spillet,

det venstre med en lød lik deres truet,

der bo, hvor Nilen sig i dal har trillet.

Og under hvert to vinger ut sig buet,

så store, som til slik en jugl å svinge,

jeg aldri slike seil på havet skuet.

Foruten fjær som flaggermusens vinge,

de var, og med dem viftet han sålunde,

at trende vinde der fra ham utginge,

iskolde så Cocylus frøs til bunde.

— — — — —
(Helvede. Sang XXXIV. — Efter Molbech).

„VÅR UNGDOM”

Av ALF HARBITZ i «Riksmålsbladet».

Vår tids ungdom er i det siste blitt drøftet meget inngående. Meningene har som vanlig vært høist forskjellige. Nogen sier det er en god, sunn, arbeidsom ungdom, andre ryster på hodet og mumler noe om slett moral.

Jeg for min part holder på ungdommen, og det vil jeg ha sagt nu straks, så den ting er klar. Men forresten er saken ikke så enkel, som kanskje mange tror, der er mangt og meget å si.

Det kan være best å begynne med den såkalte etterkrigsungdom, som der er skrevet en hel litteratur om. Den skal likesom ha mistet alle illusjoner, den står likesom på bar bunn i livet og vakler hit og dit, hvis den da ikke er blitt rent hård og kynisk. Det var nokså forbausende å høre dette, for når man snakker med de unge, kunde man slett ikke merke at krigen hadde tatt slik på dem. Det er de eldre, som krigen har tatt på, de som hadde levd op i troen på en fredelig utvikling, på den rike moderne kultur, på en trygg fremtid for folkene. Vi vil aldri komme riktig over denne verdensulykke.

Men de unge? De som nu er vel tyve år, de var ti da krigen sluttet. Hva vet de om den? For dem er det historie likesom den tysk-franske krig i 1870, likesom Napoleons-krigene.

Man måtte være voksen i 1914 for å skjønne hvad det var som hendte. Den desillusjonerte etterkrigsungdom er mest en litterær oppfinnelse. Der er nogen av de unge selv, som snakker om sin håpløshet og sitt mørke syn på verden. Og det skal være krigens skyld. Men det som disse unge sier, det ligner på en prikk hvad endel av ungdommen sa i nittiårene og i 1840-årene og i tidligere perioder.

Det er tider da det ligger i luften at man skal være trist og pessimistisk. I nittiårene, som jeg nevnte, var der forferdelig mange som ranglet bare av livsglede, og ikke så få ranglet så de aldri blev mennesker igjen. Da var det ganske almindelig å snakke riktig tungt og bedrøvet om det sørgelige liv, om verdens undergang og andre slike ting. Men i vår tid er det få av de unge, som har det med denslags tungsinn. Etterkrigsungdommen er stort sett meget friskere og gladere enn ungdommen omkring år 1900.

Denne livsglede slår oss som er eldre. Jeg talte nylig med en lærer, som har arbeidet i gymnasier i tredve år. Han sa: der er ikke sammenligning mellom de

unge før og nu. Før var der noe kjedelig med dem, de turet, de var opsetsige, de var ufriske, selvfølgelig ikke alle, men svært mange. Nu er de kjekke, høflige, likefremme, de har klare, åpne øine, det er morro å se dem og snakke med dem.

Men kan de så meget nu? spurte jeg. Han svarte: Man må ikke gi de unge skylden for manglene i vår skole. Den tar sikte på å få alle frem, og da må jo kravene senkes. Men sunn og kjekk er ungdommen nu. Det sa denne erfarne lærer.

Og jeg talte nylig med en forretningsmann som hadde vært tyve år i utlandet. Han sa: de unge på kontorer og i banker er meget bedre enn i vår tid. De arbeider bedre, de er høfligere, de rangler ikke, men driver sport, de er sterke og utholdende. Og tonen i det hele er langt mere tiltalende.

Vi har vel alle sammen gjort den iakttagelse, at hvor vi så kommer, blir vi møtt av høflige og velopdragne unge mennesker. Det var ikke alltid slik i krigsårene, tvertimot; men den tid med jobbing og tøv og elendighet får vi ikke regne med. Og de unge som begynte i jobbetiden, de har hatt vanskelig for å venne sig til nøisomhet og arbeidsomhet. Men ellers er det en fornøielse å treffe den arbeidende ungdom.

Noen vil jeg allikevel undta. Det er dem som ikke kan tenke på annet enn sport, de som lever i sport og er likeglad med alt annet. De er ikke alltid så tekkelige og heller ikke så pålitelige.

Vår tids ungdom er i det hele praktisk anlagt. Jeg tror ikke at den leser meget, den diskuterer visst sjelden litterære problemer. Man kan treffe mange unge som åpent tilstår at Ibsen er det kjedeligste de vet. Det er en påfallende forskjell fra åtti- og nittiårene, for da var de unge uhyre optatt av all slags problemer, og de studerte «Keiser og Galilæer» og «Brand» i lange, våkne netter. Nu foretrekker de lettere kost og er ikke det minste dypt interesserte.

Men se når en ung pike i vår tid blir gift — dessverre er det altfor mange av dem som ikke blir det — se hvor flink hun er med hus og mat og barn (? Red.) og mann. Og for et humør hun har, og hvor hun kan ta i når det gjelder.

Er hun forkjælt eller lettsindig? Nei, man kan ikke si det. Som regel er hun både dyktig og trofast.

De unge nu har en velsignet likefremhet som vi ikke

kjente i vår tid. De er ikke kyniske eller sentimentale, men greie, klare.

Men så er det moralen, som mange er så forferdet over.

Det er nu det å si at ungdommen nu har en frihet som man før ikke kjente. *Og de almindelige moralbegreper har forandret sig svært meget.* Man kan da ikke dømme vår tids ungdom ut fra en opfatning som gjaldt i gamle dager. Om den kvinnelige ungdom gjelder det, at den nu arbeider, den lærer å bli selvstendig, å klare sig på egen hånd, og det er da ikke rart at den også tenker og handler selvstendig.

Nettopp nu, mens friheten er så ung, er det mulig at endel går *lengere enn de skulde*. Det vet jeg ingenting om nu, men jeg hører man sier det. Men det kan da være på sin plass å minne om, at enhver generasjon har sine feil og sine synder. Og hvis de unge nu er for frie, *kan det vel hende at de eldre ikke er uten skyld*. Alle de dårlige ekteskaper, alle skilsmisene, alt det stygge man hører om, kan jo ikke ha virket heldig på ungdommen.

Og man får huske at det er ikke bare morro å være ung i denne tid, da det er så vanskelig å komme frem, og de fleste har lite håp om et nogenlunde trygt og godt utkomme.

Jeg vil slutte som jeg begynte, *at jeg holder på den friske, kjekke ungdom i vårt land. Den er bedre enn vi har fortjent*, det er min opriktige mening.

(Alle uthevelser av Red.).

Det gjør godt å høre en blid og forståelsesfull røst om vår tids ungdom. De evige jeremiader om vår «slette» tid, især med hensyn til ungdommen, gjør mere ondt enn godt. De stemmer bare til ennå heftigere reaksjon. Ungdommen vil og må møtes med forståelse, en forståelse såvel av dens skygge- som av dens lys-sider. For så vidt nutidens ungdoms moral fjerner sig fra de evige, og derfor *uforanderlige* kristne prinsipper, er det de kristnes plikt ved sitt *praktiske* liv, ved

«livets» kristendom — å vidne om de kristne prinsippers overlegenhet og på den måte skape ny og uundværlig begeistring for det som ofte for de beste blandt ungdommen med rette synes å være for tett innflettet i tåken av gamle, utslitte vaner og intetsigende former.

Vi for vår del kan godt forstå at en kraftig, etter det store lengtende ungdom, ikke føler noget for det virvar av sekter som de her får se boltre sig på kristendommens skueplass. For nøkterne mennesker vidner denne håpløse fordeling mere mot kristendommen enn for den. Den er det reneste kaos og derfor ufor- enelig med ordenens og enhetens Gud. Den er det stikk motsatte av Kristi tydelig forkynnte lære: *en Gud, en tro, et håp, en Kirke* *) for hele menneskeheten. Det er en levende tro på denne ene Gud, håpet på denne ene Kirke som vi vilde ønske til grunnlag ikke bare for Norges men for hele verdens ungdom; ti derved vilde det åpne sig vei til langt lysere, langt verdifullere horisonter enn det naturalistiske eller rent hedenske livssyn, med bibehold av det gode i disse.

Virkeliggjørelsen av dette ønske krever av oss i hovedsaken to ting: mere *praktisk* kristendom, mere *respekt for ungdommen*. Det første er innlysende, det annet synes kanskje litt arrogant.

Enda mere respekt for ungdommen? vil noen spørre.

Ja, ti ingen fortjener mere respekt enn ungdommen, og det nettopp på grunn av de mange farer den er omgitt av, og som de eldre ofte står altfor likegyldige overfor til tross for at de selv en gang har vært unge.

Å respektere ungdommen utgjør også en del av religionen, ti derved respekterer vi Gud, som selv er den evige ungdom, og som selv har en forkjærlighet for dem som her på jorden er et svakt glimt av evighetens vår.

*) «... på denne klippe vil jeg bygge min Kirke» — ikke i flertall.

Den fjerde divisjons „helgen“.

Hvert år i august-måneden drar ti-tusener flamlendene til verdenskrigens store slagmarker ved Yser. Der på Yserens vide sletter, ved foten av det mektige Yserkors samler sig et uoverskuelig pilegrimstog til minne om Flandrens i krigen falne helter.

Høit reiser korset sig over dette flamske jordstykke, som er gjennemtrent av den flamske ungdoms blod.

Korset er og blir symbolet som med sine høie idealer ikke bare behersker frontlinjen ved Yserens bredder, men hele Flanderen, ti korset er og blir hele Flandrens ærestegn: «*Flanderen for Kristus*».

Yser-tårnet med sitt kors taler til hver flamsk sjel om heltemot og offer. Det er et himmelragende minne om alt det som striden for Flanderns egen kultur og

eget sprog har kostet, et minne som holder Flanderens løve våken til forsvar mot overgrep fra fransk og val-lonsk side.

Der ved Yser-tårnet føler det flamske folk sig som *étt*. Under korsets utstrakte armer forsvinner de poli-tiske motsetninger, og den katolske tro forener alle til bønn for dem som falt for Flanderens sak, for landets frihet. Ved siden av det guddommelige symbol, korset, står der et menneskelig: *Renat de Rudder*, ridderen fra verdenskrigen, symbolet på det troende og for sine idealer kjempende Flandern. I ham hylder de ti-tusener alle som falt som offer for verdenskrigens uhor-te redsler.

Hvem var denne Renat de Rudder?

Før krigen begynte var han en 17-år gammel stu-dent. Han studerte til prest. Neppe var krigen utbrudt før han meldte sig som frivillig. Han var en gutt ennu, men en gutt med en brennende sjel og et glødende hjerte. Det var å forutse at han vilde yde langt mere enn det almindelige. Snart befant han sig i frontens første linjer, og var blandt alle soldater kjent som mannen uten frykt, ridderen fra Flandern. Det eneste avgjørende for ham var ikke «faren» men «plikten». Til feighet kjente han ikke. Han var med på de far-ligste patruljeringer. Plikten fant ham alltid beredt. For å spare andres liv ofret han sitt eget uten å være dumdristig, ti han elsket sitt fedreland, men også sitt eget liv. Han var ikke bare soldaten uten frykt, men også soldaten uten plett. I løpegravene var han alles aldri sviktende venn. Der var han dikter, der var han prest.

Kjempende for rett og sannhet fálte han intet som stred derimot, og når de flamske frontsoldaters klager viste sig berettiget, tok han sig av dem efter all sin evne. Hvor mange ganger er han ikke blitt straffet for det? Ordet «flamingant» var i den tid ensbetyden-de med landsforreder, til tross for flamlendernes uhor-te mot som Belgien skylder sin seir.

Det skjedde en gang at de Rudder for sin flamske overbevisnings skyld blev kastet i fengsel i Marcq ved Calais. Neppe var det blitt kjent innenfor hans eget kompani før det enstemmige rop lød: «Renat må gis fri!» Og når flamske soldater sier noget, er gjerningen nær. Bajonettene blev satt på geværene, og i tette skarer drog de til fengslet, hvor Renat var innestengt. Døren blev slått inn, og nogen øieblikk senere var de Rudder omgitt av sine trofaste venner. Vreden hadde nådd høydepunktet. På en av søilene i Merxems øde-lagte kirke var det blitt skrevet med blod: «Her vårt blod! Når vår rett?»

Det høie råd blev engstelig. De Rudder blev satt på frifot igjen. Hans tilbakekomst blev en triumf. På kameratenes skuldre gikk det gjennom den franske by til de mektige toner av den flamske nasjonalhymne: «Den lar sig aldri kue, den stolte, flamske løve . . . »

Flere ganger blev han straffet for sine protester mot umoralske forhold i armeen.

Da han under en av sine permisjoner var reist til Lourdes, og der i Guds Moders helligdom blandt de mange andre flagg også vilde plante Flanderens, blev det forhindret av de militære myndigheter.

Så kom hans siste levedager. I desember 1917 lå han med sitt regiment i løpegravene ved Merxem. En dag spørres det om frivillige til en patruljeringsgruppe. På grunn av altfor stor overanstrengelse vegret Renat sig først. Men da ingen vilde innlate sig på dette dri-stige foretagende uten at de Rudder var med, stillet han sig igjen til disposisjon. Nogen minutter efter så man dem snike sig frem over den frosne jord. Da blev det ropt «halte-lå». Det blev skudt fra de belgiske lin-jer. En av kulene traff Renat i siden. En kule fra hans egne rekker hadde gjort hans offer fullstendig.

Renat de Rudder døde i 20-års alderen. Hans siste ord var: «Jeg visste ikke at et menneske kunde lide så meget. Men alt for Flandern og Flandern for Kristus.»

I hele sin militærtjeneste hadde han vært et av de herligste og mest lysende eksempler på glødende pa-triotisme, selvfornektelse og pliktopfyllelse. Ikke uten grunn uttalte hans oberst da han hørte om hans død den velfortjente ros: «Min beste soldat er falt.»

— — — — —

Den 23. august hadde 2 à 300 tusen flamlendere samlet sig i Dixmuiden ved Yserfronten for å ære minnet om sin store landsmann, helt og helgen.

Lår hadde det flamske folk næret det håp å kunne overbringe denne helts rester fra West-Vleteren's mili-tærkirkegård til Dixmuiden for å bisette det i Yser-tårnets krypt. Men anti-flamske krefter har forhindret opfyllelsen av flanderfolkets rettmessige ønske. Var det kanskje de høie herrers misundelse over at en enkel soldat skulde få en slik kongelig begravelse? Optok de det kanskje som en fornedrelse av Belgiens genera-ler fra verdenskrigen?

Hvilke motiver de høie herrer enn kan ha hatt, de veier i dette tilfelle ikke op mot det flamske folks krav. I folkets bevissthet er ikke titler og stillinger det av-gjørende, men sann sjels-storhet, og hvad det angår

er den enkle soldat ofte tårnhøit hevet over generaler og oberster.

Den dag vil komme da den vallonske stabb i Brüssel må vike for Flandern-folkets rett.

Den flamske løve lar sig hverken temme eller kue!

Sogneprest Lamotte.

Vår sogneprest hadde en altopslukende lidenskap — en lidenskap som i begynnelsen skaffet ham mange fiender, og som han hadde lidt meget for.

Intet hjalp mot denne lidenskap, men han følte heller ingen anger over den. Heller ikke hadde han den ringeste lyst til å forbedre sig. Vår sogneprest holdt stadig fast ved denne sin uvane.

Denne lidenskap var sannheten.

«Koste hvad det koste vilde, først sannheten med sig selv, derefter sannheten med sin neste!»

Dette lune berodde hos vår sogneprest på en uendelig kjærlighet til nesten. Det var imidlertid alltid fullt av forståelse og begripelse, aldri av fordømmelse, men heller ikke av forskjønnelse. Ja, i dette gikk han like til pedanteri. Blev han for eksempel påtruffet under et arbeide, og man spurte ham om man forstyrret ham, svarte han alltid:

«Naturligvis forstyrrer De mig, men hvis De vil vente tålmodig i to minutter vil jeg være meget glad over å tale med Dem.»

Regentinnen som han æret overalt skulde engang synge solo i kirken da hun var meget oprørt. Efter gudstjenesten spurte hun ham:

«Hvordan var det? Hvordan sang jeg?»

Da fikk hun det åpne svar:

«Tilbedelsesverdigg falskt, min kjære.»

Hans ja var ja, og hans nei var nei. På hans ord kunde man bygge som på en klippe, og man trodde ubetinget på ham. Det gledet ham og han var nok litt stolt og kry over det.

Men en dag — — — — —

En dag satt vår sogneprest i sitt varme kjøkken med Sæbli som var en fattig djevel, men et trekkdyr av rang. Denne fortalte ham minst for hundrede gang hvordan hans første kone var død, hvordan den annen var blitt syk og hvordan han alene måtte sørge for hus og hjem og utkomme. Han røykte sin pipe gemytlig ved siden av og drakk sin eplemost og sa som han pleide:

«Ja, hadde vi ikke vår sogneprest vilde jeg forlengst ha bukket under.»

I dette øieblikk blev døren åpnet, en kold luftning kom inn i værelset. Det var vinter og gjennom åpningen kom først en pakke og efter den kom en kvinne smuttende inn som en katt.

Vår sogneprest skulde akkurat til å le da hun gjorde et bønnfallende tegn til ham om å tie. Hun skalv som et nyklippet får og var blek som et lik.

«Hvad er på ferde,» mumlet sognepresten så lavt som mulig.

Kvinnen lyttet og gikk så bort og slukket lyset.

«De kommer,» hvisket hun, mens tennene klapret i munnen på henne.

«Hvem?» spurte den forbausede Sæbli.

«Politiet!»

Og like efter hørte man faste regelmessige skritt på den frosne sne utenfor huset.

«En, to, tre!» De gikk forbi.

Sognepresten drog kvinnen bort til peisen, hvor en lystig ild brente.

«Hvad har du da gjort?» spurte han henne mildt.

Kvinnen gråt lavt.

«Intet som de kan sperre mig inne for, Deres velærverdighet. Jeg har bragt litt sukker, kaffe og sjokolade et par ganger over grensen. Hos oss franske koster det firedobbelt, og jeg kan ikke mere ernære mine barn. Hele mitt liv har jeg spart, ofte har jeg sultet og ikke undt mig noe forat de små engang kunde få det bedre, og nu skal jeg gi mine blanke sølvdalere mot skiddent papir som man ikke kan kjøpe noe for, fordi man behøver så meget av det. Da har jeg betalt med mitt franske sølv enda det er blitt strengt forbudt. Er det for dette at min mann er falt i krigen og ladt mig alene med fire barn? Nu hisser de politiet på mig fra begge kanter. Mordere får gå fri, men mig vil de sperre inne. Men før det skjer, hr. sogneprest, gjør jeg en ulykke på mig selv.»

Vår sogneprest så i skinnet fra peisen det herjede ansikt, som var blitt så tidlig eldet, han så den falmede, lappede kjole, de røde hender som var dekket av frostknuter. Da spurte han:

«Har De en bestilling?»

«Ja, jeg er vaskekone.»

Nu hørte man igjen skritt utenfor. Sognepresten reiste sig og stilte sig ved døren. Kvinnen gjemte sig i skyggen av et skap. Sæbli vilde gå, men sognepresten grep ham i kraven, og tvang ham til å sitte.

«Hysj!» kommanderte hans velærverdighet.

Nu gikk døren op, og på terskelen stod en konstabel. Sogneprestens brede skikkelse fylte hele døråpningen.

«Undskyld, Deres velærverdighet, har De sett nogen gå forbi?»

«Nei!»

«Er nogen kommet inn til Dem?»

«Nei!»

«Er der en annen utgang fra dette hus?»

«Nei!»

Døren lukket sig, konstabelen fjernet sig i den motsatte retning.

Men slik gikk det til, at sognepresten tre ganger har løiet, hurtig, bestemt og overbevisende.

Tre ganger som engang den hellige Petrus.

Men efter hans løgner galte ingen hane.

Helene Haluschka.

Til avveksling.

*Norges seir over Sverige.
(Porat slo ut Persson).*

Fra «Svenska Morgonbladet»:

... Det hele var usmakelig. Det gav en ekkel smak i munnen, omtrent som når man går mellom slaktede dyrekropper i Enskede slaktehus. Det var en slaktefest, hvordan man nu ser på det. Et motbydelig optrin. Tonen og arten blev også angitt fra første minutt. Ledet av en skuespiller og til akkompagnement av et slett orkester sang massen en sang som kjennes fra eksersisen og drikkelagene «Halta Lottes krog i Gøteborg»

På to skritts avstand står motstanderen, fryktelig i størrelse og kraft, vaktende på chansen til å slå ned. Den som har sett en okse få et slag for pannen og synke i kne med let hvite i øinene ut, mens slakteren griper efter kniven, han forstår hvordan situasjonen var på Kostadion

Det var ingen sport, en ren nedslaktning, et sørgelig syn, fylt til randen av Freudsk aggresjonsdrift og dyrisk råskap med en smule drama og tragedie i tilgift. Og så rundt omkring en hylende og rasende mengde som plutselig hadde mistet besinnelsen. Deres helt hadde stupt, den gladiator som man hadde tilbudt til avsinn, hadde sveket dem. Skjellsord haglet i luften, en full mann skriker ut sitt hat. En nordmann stiger op på benken og hopper og piper med høi røst. Tusener av mennesker bryter gjennom sperringene

Fra «Tidens Tegn»:

«Alle nordmenn som satt i nogenlunde nærhet av ringen, og det var nok så mange, hadde plutselig mistet all balanse. De ivrigste med Håkon Lind i spissen var i en fei oppe på podiet og i en, to tre var Porat løftet på sterke armer, tross alt han vegret sig og bad for sin dårlige rygg. Og de som ikke klarte å komme op på podiet, de stod og svinget med hattene og ropte: «Otto, Otto! Hurra for Norge! — *I ren ekstase!!!* Slik seiret Norge over Sverige — i ren ekstase!!!

VARIA.

Oslo.

Fra Vikariatet. Administratoren avreiser 3. september til Nord-Norge. Under hans fravær — til 27. september — vil all post til Vikariatet og all post til administratoren, som ikke er merket «personlig», åpnes av provikaren, velærverdige pater dr. *Béchaux*.

Fred mellem Vatikanet og Mussolini.

Innen vatikanske kretser meddeles offisiøst at det er opnådd en overensstemmelse mellem Vatikanet og den italienske regjering. Overensstemmelsen skal være baseret på følgende punkter:

Den katolske aksjon (de katolske organisasjoner som ifølge fascistene blev brukt til politisk propaganda) vil i alle bispedømmer organiseres selvstendig, m. a. o. den vil være en bispedømme- og ikke en nasjonal-organisasjon. Hver organisasjon skal stå under biskopens direkte ledelse til sikkerhet for at den katolske aksjon bare vil beskjeftige sig religiøst og ikke politisk. En centralledelse vil ordne den katolske aksjons religiøse virksomhet. Hver biskop er ansvarlig for organisasjonen i sitt eget bispedømme. Innrømmelsene til Vatikanet inneholder for hver biskop retten til utnevnelse av en geistlig hvis opgave det er å ta sig av den religiøse opdragelse av Balilla og de fascistiske ungdomsorganisasjoners medlemmer.

Som følge av denne overensstemmelse vil de katolske klubber over hele Italia åpnes igjen. Man har allerede gått igang med det. Vatikanet påpeker at bestemmelsen om at politikk må undgås ikke er annet enn en gjentagelse av Lateranpaktens bestemmelse. *Den katolske aksjon har aldri beskjeftiget sig med politikk.*

Angående den katolske aksjons utelukkende religiøse formål og virken henviser vi våre lesere til «St. Olav» nr. 23, 29, 30 d. å.

Det meksikanske folk og anti-klerikalismen.

Den anti-katolske terror som hersker i Staten Vera Cruz i Meksiko under ledelse av dens guvernør, Adalberto Tejeda, har gitt en representant for *Catholic National Welfare Conference* foranledning til en enquete hos de forskjellige kommune-autoriteter. Det viser sig at størstedelen av befolkningen er imot den nuværende anti-katolske politikk. I sin helhet nærer folket også den største respekt og aktelse for sine prester og er beredt til å ofre sitt liv til deres beskyttelse.

Her følger noen resultater av den stedfundne enquete.

Aculzingo: Alle bønder i dette distrikt erklærer sig for den katolske religion.

Maltrata: I Maltrata bor mange gårdbrukere. Alle er katolikker med undtagelse av lederne. Tilsynelatende er disse bønder enige i guvernør Tejedas anti-katolske politikk av frykt for ellers å bli fratatt det dem tildelte stykke jord. I virkeligheten står de på ingen måte bak sine førere, som støtter guvernøren i hans religionsforfølgelse.

Santa Dosa: Arbeiderne fra Santa Rosa har tydelig tilkjennegitt at de har organisert sig til forsvar for sine rettigheter som arbeidere, men ikke for å delta i angrep mot Kirken som de tilhører.

Industridistriktet: Arbeiderne i denne landsdel som omfatter byene Nogales og Rio Blanco samt fabrikkene som ligger i Orizabas's omgivelser, har påpekt at en gruppe på tre eller fire ledere som støtter regjeringen i Vera Cruz, står under innflytelse av guvernør Tejeda og at disse førere bruker midler som er helt identiske med de russiske kommunisters metoder. De katolske arbeidere trues med avskjedigelse i tilfelle av at de nekter å delta i sympati-demonstrasjonen for guvernørens anti-katolske politikk.

Nogales: Borgermesteren har i forbindelse med den aksjon som blev iverksatt av de katolske arbeidere bedt om avskjedigelse for å undgå de vanskeligheter som guvernør Tejedas politikk forårsaket.

Rio Blanco: Av guvernør Tejeda blev det sendt to kommunister til Rio Blanco for å organisere en stor anti-religiøs manifestasjon. Arbeiderne svarte at den bitre erfaring hadde lært dem ikke å prisgi sin religiøse overbevisning for tilsynelatende materiell fordel. Deres avvisende holdning var årsak til at den planlagte manifestasjon blev innstillet. Det samme skjedde i Orizaba.

Paso del Machos: Sognepresten i denne by blev truet på livet av fem personer som hadde forsøkt å be-

virke hans utvisning. Neppe hadde bøndene og de andre innbyggere fått vite det før det blev utnevnt en kommisjon som skulde ledsage presten så ofte han på embedets vegne måtte begi sig til de nærliggende byer La Palma og Tepletacco.

Dokk- og bryggearbeiderne fra Vera Cruz har underrettet sitt forbund om at de hverken vil delta i anti-religiøse bevegelser eller innlate sig på politiske stridigheter som angriper deres religion.

Bokanmeldelse:

St. Olavs Barneblad begynner med det nye nummer sitt 5. år. Fra et lite frø er det allerede blitt til en spire, og en spire som kan komme til å bære mange og vakre blomster, ti vi trenger et større og ennå mere innholdsrikt katolsk barneblad.

Også dette nummer har det sedvanlige pene utstyr, små gode artikler, og et yndig lite vers. Ett spørsmål kunde man kanskje stille: Vilde det være mulig å få litt bedre overensstemmelse mellom teksten og billedene? Det vilde være både i barnas og i bladets interesse, vi tror utbyttet vilde opveie de større utgifter.

«*Katholisch und Protestantisch*», von P. Heribert Holzappel, Franciskanerpater. Verlag: Herder, Freiburg im Breisgau.

Boken som ifjor blev anmeldt (i nr. 45 av St. Olav) er nu allerede kommet i et nytt oplag. Det beste bevis for dens solide innhold. Boken er «eine leidenschaftlose Klarstellung» av den katolske og den protestantiske troslære, for å mildne den religiøse splittelses følger ved at begge parter lærer hverandre å kjenne, og bedømmer hverandre slik som de virkelig er, ikke som så mange helt i strid med sannheten «mener» de er. På den måte kan tiltross for forskjellige læresetninger og meninger begge parter bedre danne felles front mot de anti-kristelige krefter. I et «anhang» gis også en konsis oversikt over de viktigste trosforskjelligheter.

I et av våre førstkommende numre vil vi for våre lesere gjengi et lite avsnitt om: De gode gjerninger.

Boken anbefales til alle religiøst interesserte, både katolikker og protestanter.